

Hoe komen we tot een optimale vroegtijdige identificatie van kinderen met het risico op ernstige gedrags- en emotionele problemen?

Gepubliceerd: 24-07-2012 Laatste bijgewerkt: 28-04-2024

Doel van dit project om kinderen met meervoudige risico's voor de ontwikkeling van gedragsproblemen vroegtijdig te identificeren. Er zijn goed gevalideerde instrumenten zijn om gedragsproblemen bij kinderen te meten (bv. CBCL/TRF, SDQ). Deze...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON44928

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

vroegsignalering

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

gedrags en emotionele problemen

Aandoening

gedrags en emotionele problemen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Erasmus Universiteit Rotterdam

Overige ondersteuning: Zorgonderzoek Nederland (ZonMw) + apparatuurfonds VU FPP + NWO + ERC + KNAW

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Gedrags- en emotionele problemen, kinderen, signalering

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

Gedrags- en emotionele problemen

Secundaire uitkomstmaten

Sociale ontwikkeling

Schoolse ontwikkeling

cognitieve ontwikkeling

DNA methylatie

Cortisol

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Kinderen die vroeg in de basisschool gedragsproblemen hebben, lopen een groot risico op het ontwikkelen van ernstig negatieve uitkomsten in de adolescentie en volwassenheid, zoals delinquentie, vroegtijdige schooluitval, werkloosheid, justitiële veroordelingen, middelenmisbruik, psychiatrische aandoeningen, vroegtijdig ouderschap, en het gaan mishandelen van eigen kinderen. Daarnaast neemt de effectiviteit van geboden hulp af naarmate risicokinderen later geïdentificeerd worden. Tegelijk blijkt vroegtijdig ingrijpen zeer kosteneffectief.

Een vroegtijdige identificatie van risicokinderen lijkt dus potentieel zeer effectief te zijn. Echter, zelfs de best presterende gedragsvragenlijsten blijken zeer beperkt in staat de ontwikkeling van risicokinderen daadwerkelijk te voorspellen. Het gevolg is dat kinderen ten onterechte in contact kunnen

komen met de JGZ, wat naast inefficiënt ook onwenselijk is. Daarnaast worden echte risicokinderen te laat geïdentificeerd, of krijgen te laat zorg op maat omdat er te weinig inzicht is de meervoudige risico*s waarbinnen de gedragsproblemen van deze kinderen zich hebben kunnen ontwikkelen. In dit onderzoek zetten wij het risicokind, niet het instrument, centraal door te onderzoeken hoe kinderen met het risico op ernstige gedragsproblemen tijdens de basisschool zo goed mogelijk geïdentificeerd kunnen worden.

Naast het vroegsignaleren van risicokinderen richt het project zich op het begrijpen van de ontwikkelingspaden richting psychopathologie. Een mogelijk ontwikkelpad is de invloed van sociale ervaringen in de schoolcontext op stress regulatie.

Doel van het onderzoek

Doel van dit project om kinderen met meervoudige risico*s voor de ontwikkeling van gedragsproblemen vroegtijdig te identificeren. Er zijn goed gevalideerde instrumenten zijn om gedragsproblemen bij kinderen te meten (bv. CBCL/TRF, SDQ). Deze instrumenten zijn echter slecht in staat om de ontwikkeling van risicokinderen te voorspellen. De meerderheid van de geïdentificeerde risicokinderen heeft * achteraf gezien - geen hulp nodig (positieve predicatieve waarde, PPW = ongeveer 40%), en een gering, maar belangrijk gedeelte van de kinderen die wel hulp nodig heeft wordt gemist (negatieve predicatieve waarde, NPW = 90%)(Bennett et al., 1998). Omdat gedragsproblemen zich ontwikkelen in de context van (meervoudige) risicofactoren, is een acceptabele predictieve accuratesse alleen te verkrijgen wanneer rekening gehouden wordt met deze factoren. Tijdens de basisschoolperiode vallen gedragsproblemen samen met problematische relaties met leerkrachten, ouders, en medeleerlingen, en een problematische academische ontwikkeling. Daarnaast spelen contextuele factoren (bv. lage SES) mee (Bronfenbrenner, 1986). Echter, welke factoren wanneer bijdragen aan de ontwikkeling van gedragsproblemen in grotendeels onbekend.

De taakstelling is te komen tot een effectieve identificatie van risicokinderen. 1330 kinderen op reguliere basisscholen in Nederland worden gevolgd van groep 1 t/m 5. Als criterium voor wel/geen hulp nodig worden drie indicatoren gebruikt: 1. score in klinische range van gestandaardiseerde instrumenten, 2. oordeel van een expertgroep, en 3. JGZ oordeel.

De verwachting is dat naast persistentie in gedragsproblemen, falen in (sociale) relaties), en falen in schoolfunctioneren en verschillende context variabelen unieke predictieve waarde ten opzichte van benodigde hulp hebben. Het onderzoek resulteert in een praktisch toepasbaar identificatiesysteem van risicokinderen.

Naast het vroegsignaleren van risicokinderen richt het project zich op de ontwikkelingspaden naar psychopathologie. Een mogelijk ontwikkelpad is de invloed van sociale ervaringen in de schoolcontext op stress regulatie. Dit pad kan lopen via de invloed van aversieve sociale ervaringen op DNA methylatie van

promotor regio's van genen die verantwoordelijk zijn voor stress regulatie, wat leidt tot veranderingen in de reactie van de HPA-as op stress.

Onderzoeksopzet

Longitudinale observationele studie onder kinderen van reguliere basisscholen

Inschatting van belasting en risico

de belasting is minimaal, de risico's zijn nihil tot afwezig

Contactpersonen

Publiek

Erasmus Universiteit Rotterdam

Kloveniersburgwal 29
Amsterdam 1011 JV
NL

Wetenschappelijk

Erasmus Universiteit Rotterdam

Kloveniersburgwal 29
Amsterdam 1011 JV
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Kinderen (2-11 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Kinderen uit groep 1, 2 en 3 van deelnemende scholen bij start studie
675 kinderen die gevolgd zijn vanaf het begin van de studie worden vanaf 2017 benaderd om mee te doen aan de middelbare school metingen. De beste vriend in de klas van de target adolescent wordt ook gevraagd om mee te doen aan de studie.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

geen

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Anders

Deelname

Nederland

Status: Werving gestopt

(Verwachte) startdatum: 01-12-2011

Aantal proefpersonen: 1330

Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 24-07-2012

Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC
Goedgekeurd WMO	
Datum:	16-07-2013
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC
Goedgekeurd WMO	
Datum:	15-02-2017
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC
Goedgekeurd WMO	
Datum:	13-12-2017
Soort:	Amendement
Toetsingscommissie:	METC Amsterdam UMC

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL37788.029.11